

Česká školní inspekce
Olomoucký inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Brodek u Přerova, okres Přerov

751 03 Brodek u Přerova, Majetínská 275

Identifikátor školy: 600 146 782

Termín konání inspekce: 11., 13., 19., 21. - 22., 25. - 27. duben 2005

Čj.	m5-1090/05-05051
Signatura	om4cy139

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Brodek u Přerova, okres Přerov je příspěvkovou organizací obce Brodek u Přerova. Dle Rozhodnutí Školského úřadu Přerov o změně v zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 3830/99, ze dne 10. srpna 1999 sdružuje základní školu a školní družinu. Kapacita školy je využita z 65 %.

Ve školním roce 2004/2005 má základní škola čtrnáct tříd 1. – 9. ročníku s 294 žáky, z nichž 134 (téměř 46 %) dojíždí ze šesti okolních obcí.

Škola má v obci jedno odloučené pracoviště s šesti třídami 1. – 5. ročníku.

Žáci školy jsou vyučováni podle vzdělávacího programu Základní škola, čj. 16 847/96-2.

Rada školy byla zřízena v roce 2001.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávání v 1. – 9. ročníku základní školy vzhledem k učebním dokumentům realizovaného vzdělávacího programu Základní škola ve školním roce 2004/2005
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávání ve vyučovacích předmětech český jazyk, německý jazyk a tělesná výchova na 1. stupni školy a v předmětu český jazyk na 2. stupni vzhledem k učebním dokumentům realizovaného vzdělávacího programu Základní škola ve školním roce 2004/2005
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání ve výše uvedených vyučovacích předmětech vzhledem k učebním dokumentům realizovaného vzdělávacího programu Základní škola ve školním roce 2004/2005
- ❖ vzdělávání žáků s vývojovými poruchami učení (VPU)

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání žáků ve třídách 1. – 9. ročníku základní školy zajišťuje vcelku stabilizovaný devatenáctičlenný pedagogický sbor včetně ředitelky školy a její zástupkyně, které zastávají tyto funkce od školního roku 2004/2005. Na obou stupních vyučují výhradně učitelé s odbornou kvalifikací pro daný druh a stupeň školy, která je ve skladbě jejich přímé vyučovací povinnosti využita optimálně. V průběhu inspekce se však v kvalitě výuky některých učitelů výrazněji pozitivně neprojevily jejich odpovídající kvalifikace nebo aprobace pro příslušný předmět. K zajištění příhodnějších podmínek vzdělávání na 2. stupni chybí učitelé s aprobací anglický a německý jazyk, chemie, informatika a rodinná výchova.

Organizační struktura subjektu i jeho vnitřní informační systém jsou ve vztahu ke konkrétním podmínkám funkčně a jednoduše provázány. Zejména s ohledem na pracovníky odloučeného pracoviště sehrávají významnou roli týdenní plány práce a častý osobní kontakt s ředitelkou a její zástupkyní. Kompetence a náplně práce vedoucích pracovníků jsou rozděleny vyváženě, vymezeny jsou i ostatním pedagogickým pracovníkům.

Do uspořádání vnitřního života školy a prosazování nově stanovených záměrů při jejím

rozvoji jsou učitelé zainteresováni na pravidelných jednáních pedagogické rady a operativně konaných pracovních poradách (většinou 1. a 2. stupeň samostatně). Ze zápisů z pedagogické rady vyplývá, že její jednání jsou jen zčásti přínosné pro funkční kooperaci pedagogického sboru, zejména pro dosažení ředitelkou deklarovaného propojení práce učitelů 1. a 2. stupně. Učitelé nemají dostatek příležitostí porovnávat navzájem své pedagogické přístupy a představy a podle toho hodnotit svou činnost a její výsledky. Tato skutečnost odpovídá také negativním zjištěním ČŠI v hodnocených oblastech práce školy.

Jediným ustaveným metodickým orgánem je metodické sdružení na 1. stupni, které se zabývá především organizačními záležitostmi pedagogického procesu, materiálně-technickým vybavením a jen částečně metodikou výuky. Chybí jeho efektivnější využití ke zpětnovazebním účelům, např. při hodnocení výsledků vzdělávání a kontrole plnění učebních osnov. Spolupráce v oblastech plánování učiva a hledání efektivnějších metod a forem práce, uváděná v koncepčních školních materiálech, je zatím jen formální a v hodnocené výuce i kontrolované dokumentaci se neprojevila. Na odpovídající úrovni neprobíhá také kooperace učitelů 1. a 2. stupně, a to zejména při rozvržení učiva a v naplňování kompetencí, které má mít žák osvojeny v jednotlivých ročnících.

Vzhledem ke krátkosti funkčního období ředitelky i její zástupkyně je kontrolní systém postupně vytvářen a vykazuje zatím rezervy v účinnosti. Hospitační činnost vedení školy byla sice průběžná, neměla však vždy efektivní zpětnou vazbu, neboť zjištěná negativa se zpravidla opakovala i při následných hospitacích, např. ve vedení dokumentace, v názornosti výuky a využívání pomůcek.

Odbornému růstu pedagogických pracovníků vzhledem k aktuálním potřebám školy je věnována pozornost, např. příprava na tvorbu školního vzdělávacího programu, informační gramotnost učitelů, opomenuto však bylo jejich další vzdělávání v oblasti výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro školní rok 2004/2005 je zpracován plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků s jeho finančním zajištěním i plán čerpání zákonem stanoveného studijního volna v rozsahu dvanácti pracovních dnů. Aktivity učitelů, které vedou k jejich sebevzdělávání a zvyšování odborné úrovně, jejich iniciativa, zejména při reprezentaci školy, např. dosaženými úspěchy žáků v soutěžích a olympiádách jsou spolu s výsledky jejich práce v pedagogickém procesu motivačně zahrnuty do hodnotících kritérií pro přidělování nenárokových složek platu.

Personální podmínky vzdělávání mají průměrnou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola užívá dvě starší budovy, jejichž prostorové dispozice a zčásti i technický stav nevytvářejí příliš příznivé podmínky pro vzdělávání žáků. V budově se sídlem ředitelství školy a s učebnami tříd 2. stupně slouží výuce ještě odborné učebny fyziky a chemie, výpočetní techniky, cvičná kuchyně a jazyková učebna. V době inspekce se dobudovala v uvolněných prostorách služebního bytu školní knihovna a čítárna, což je v oblasti modernizace a oprav školy jeden z hlavních úkolů školního roku 2004/2005. Prostorová kapacita objektu pro třídy 1. stupně neumožňuje zřízení odborných učeben. V jednom případě je dokonce využívána kmenová učebna i pro činnost školní družiny. Estetická úroveň a podnětnost některých učeben 1. – 5. ročníku byly příkladné, jejich volný prostor ale nebyl vždy dostačující pro relaxační činnosti ve výuce ani v době přestávek. Učebny 1. a 2. stupně jsou vybaveny převážně značně opotřebovaným žakovským nábytkem, škola již začala s jeho postupnou výměnou. Vzdálenost obou objektů komplikuje využívání odborných učeben žáky 1. stupně a klade zvýšené organizační nároky zejména na výuku cizích jazyků a tělesné

výchovy.

Příznivá situace je ve vybavení školy audiovizuální technikou a v nabídce instalovaných výukových programů. Pro hodnocené předměty měli žáci k dispozici odpovídající učebnice, jejich fond pro oba stupně je průběžně aktualizován. Škola nemá v dostačujícím množství jazykové příručky potřebné pro získání dovednosti a návyku žáků k jejich využívání. Učební pomůcky ze sbírky předmětu **český jazyk** nebyly v době inspekce efektivně využívány.

Fond učebních pomůcek předmětu **český jazyk** na 1. stupni byl jen minimálně doplňován, obsahuje především názorné pomůcky, manipulačních je jen omezené množství.

Pro předmět **německý jazyk** na 1. stupni je k dispozici potřebná audiovizuální technika a základní učební pomůcky včetně výukového softwaru.

Škola nemá vlastní tělocvičnu, ve výuce předmětu **tělesná výchova** je využíván sál místní sokolovny s přilehlým asfaltovým hřištěm v blízkosti hlavní budovy. Stav a vybavení těchto sportovišť jsou vzhledem k specifickým cílům předmětu nevyhovující. V případě příznivého počasí probíhá výuka 1. až 5. ročníku na hřišti v areálu budovy 1. stupně, které umožňuje vyučovat předmět ve všech jeho složkách. Vybavení náčiním je na nízké úrovni, jeho obnově nebyla věnována náležitá pozornost.

Vedení školy si je vědomo nedostatků v oblasti materiálně-technického zázemí. Se zřizovatelem jsou projednávány možnosti modernizace směřující ke zkvalitnění podmínek vzdělávání.

V materiálně-technických podmínkách vzdělávání v hodnocených předmětech nedošlo od poslední inspekce k výraznému zlepšení, v předmětech český jazyk a německý jazyk mají celkově průměrnou úroveň, v předmětu tělesná výchova pouze vyhovující úroveň.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávací programy

Vzdělávání žáků 1. – 9. ročníku je organizováno podle platných učebních dokumentů. Kontrolou a porovnáním učebního plánu školního roku 2004/2005 realizovaného vzdělávacího programu s rozvrhem hodin a třídními knihami bylo zjištěno, že týdenní počty hodin vyučovacích předmětů jsou ve všech ročnících dodrženy. Disponibilní jednohodinové dotace v 7. – 9. ročníku byly využity správně, a to k posílení povinných předmětů (zeměpis v 8. ročníku, dějepis v 9. ročníku) a k zavedení dalšího volitelného předmětu (konverzace v anglickém/německém jazyce v 7. ročníku). Na 2. stupni je učební plán plněn také z hlediska zachování minimálního počtu vyučovacích hodin určených pro jednotlivé předměty. Individuální vzdělávací plány (IVP) nejsou pro integrované žáky zpracovány, konkrétní závazné postupy pro práci s těmito žáky nebyly vyučujícími stanoveny.

Nabídka volitelných předmětů (konverzace v anglickém/německém jazyce, informatika, domácnost, základy administrativy a technické kreslení) pro žáky 7. – 9. ročníku je poměrně omezená, což nepříspěvá diferencovanosti vzdělávání. Bez možnosti volby byly určeny s využitím disponibilní dotace pro každého žáka 7. ročníku dva z výše uvedených předmětů, v 8. a 9. ročníku vždy pouze jeden předmět. Naopak bohatá zájmová činnost organizovaná školou i její součástí školní družinou a další školní a mimoškolní aktivity vytvářejí příhodné podmínky pro uspokojování různých potřeb žáků, rozvíjejí jejich zájmy a tvořivost. Šestnáct zájmových útvarů navštěvuje většina žáků (asi 220) z 1. a 2. stupně školy.

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (VPU) je v rámci podpůrných opatření zabezpečena speciální péče - reedukace vývojových poruch učení. Do této nápravné péče byli zařazeni žáci, kterým byla doporučena na základě odborného vyšetření v PPP a jejichž rodiče projeví o tuto formu speciální péče zájem. Ve školním roce 2004/2005 byla zavedena i pro žáky 2. stupně.

V hodnocené výuce sledovaných předmětů nedošlo k porušení učebních osnov. Celoroční rozvržení obsahu jednotlivých složek předmětu český jazyk ve 4., 7. a 8. ročníku však bylo provedeno nesystematicky, nekoordinovaně a zčásti i formálně. Při kontrole vybrané dokumentace bylo ČŠI zjištěno, že třídní knihy IV., VIII. A a VIII. B třídy a záznamy o práci ve volitelných předmětech konverzace v anglickém jazyce v VII. A, B třídě a základy administrativy VIII. A třídy neobsahují průkazné údaje o poskytovaném vzdělávání a jeho průběhu. Vedení školy uvedené nedostatky nezjistilo při hospitacích ani svou další kontrolní činností.

Organizace vzdělávání (počty hodin v dopoledním a odpoledním vyučování) odpovídá požadavkům stanoveným příslušným právním předpisem. V časovém rozvrhu přestávek je dodržena délka přestávky mezi dopoledním a odpoledním vyučováním, není však zachována minimální délka přestávky mezi 6. a 7. vyučovací hodinou v trvání deseti minut (zkrácení na pět minut). Rozvrh hodin byl sestaven většinou s ohledem na psychohygienické i didaktické zásady, předměty s vícehodinovou týdenní dotací jsou zařazeny v průběhu týdne zpravidla rovnoměrně, ojedinělé nedostatky byly zjištěny na 2. stupni (kumulace některých stejných předmětů do dvou po sobě následujících dnů).

Školní řád byl s účinností od 18. ledna aktualizován dle nového zákonného předpisu, v souladu s příslušným ustanovením již zahrnuje pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání a zásady hodnocení chování žáků ve škole a na akcích pořádaných školou.

K informovanosti zákonných zástupců žáků byly zvoleny osvědčené prostředky, včetně internetových stránek a místního periodika, kde jsou mimo jiné prezentovány úspěchy žáků a také významné a zdařilé akce školy. Kontrolou vzorku vybraných žákovských knížek byly zaznamenány zejména na 2. stupni často neúplné, nedatované a nekonkrétní obsahy sdělení, v předmětu český jazyk nesprávná převaha jednostranného písemného prověřování žáků z jazykového vyučování. Klasifikace v žákovských knížkách neposkytovala zákonným zástupcům vždy včasnou, průběžnou a komplexní informaci o práci a výsledcích vzdělávání jejich dítěte.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk a tělesná výchova na 1. stupni

Odpovídající odborná kvalifikace všech vyučujících vytváří optimální předpoklady pro vzdělávání na 1. stupni, příznivě však ovlivnila kvalitu hodnocené výuky jen částečně. Úroveň přípravy na vyučování byla u jednotlivých učitelů odlišná. Část výuky byla pečlivě připravena, dílčí výukové cíle i průběh výuky byly voleny ve vztahu k úrovni i aktuálnímu stavu tříd. Stavba některých vyučovacích jednotek nezohledňovala možnosti žáků a nevedla ke splnění stanovených cílů. Některým vyučujícím se dařilo zařazovat učivo různých složek obou předmětů. Vyučovací hodiny českého jazyka vhodně zahrnovaly výuku pravopisu, čtení a literární výchovy i psaní, v tělesné výchově byla většinou účelně kombinována příprava míčových her, gymnastické a rytmické činnosti s množstvím pohybových her.

Také přístup vyučujících k zajištění názornosti výuky byl odlišný. Účelné využití názorných a manipulačních pomůcek kontrastovalo s výukou učebními pomůckami téměř nepodpořenou, přestože charakter probíraného učiva je vyžadoval.

Převážně frontálně vedená výuka českého jazyka obvykle zahrnovala prvky činnostního učení i skupinové práce rozvíjející příslušné kompetence žáků. Ve vyučování však většinou dominovala forma řízeného rozhovoru s převahou projevu učitele, která často nevytvářela dostatečný prostor pro mluvní projev žáků. Samostatnou práci žáků, zadávanou až po důsledném vysvětlení a ověření pochopení zadání, vyučující využívali ke kontrole plnění úkolů jednotlivými žáky. Vhodný individuální přístup s objasňováním učiva a diferenciací práce byl uplatněn jen ojediněle. Motivačních prvků využívali všichni vyučující, jejich účinnost však byla různá. Některé vyučovací hodiny se vyznačovaly příkladnou provázaností učiva a aktualizující motivací. V části hodnocené výuky byly ale aktivizační činnosti formální, případně neodpovídaly věku či úrovni žáků. Výjimečně postrádala práce žáků zpětnou vazbu vzhledem k dosaženým výsledkům, a to ve vyučovacích hodinách s nepřiměřeně obsáhlými dílčími cíli.

Obvyklé části vyučovacích hodin tělesné výchovy byly zpravidla vhodně provázány vzhledem ke zvoleným dílčím cílům. Při motivačním seznámení s obsahem výuky byly účelně opakovány soubory zvládnutých povelů (pořadová příprava). Převážně příkladně předcvičované rozcvičky svým zaměřením vhodně předjímalý následující činnosti. Důsledné odstraňování nepřesností cvičení žáků však někteří vyučující neprovedli. V hlavních částech hodin byly většinou účinně rozvíjeny žákovské dovednosti z míčových her i gymnastiky. Pro jejich fixaci vyučující volili vhodné činnosti umožňující individuální nácvik s přímou korekcí chyb i práci ve dvojicích a skupinách podporující kooperaci žáků. Výuku tělesné výchovy účelně doplňovaly oblíbené soutěživé a taktické hry užití jako motivace či relaxace. Pozitivem některých vyučovacích jednotek bylo příkladné seznamování žáků s účinkem jednotlivých pohybových aktivit. Část výuky se vyznačovala chaotickým střídáním činností, nepřesným odborným vedením (v oblasti terminologie, při předcvičování) a neadekvátním řešením (agresivní verbální projev učitele) žákovské nekázně plynoucí z nepřipravenosti výuky.

Ve vyučovacích hodinách obou předmětů, kde vyučující uplatňovali partnerský přístup k žákům, byl vytvářen dostatek prostoru pro sebevyjádření žáků k podpoře rozvoje jejich komunikativních dovedností a bylo také důsledně dbáno i na jejich relaxaci. Naopak uplatněná výrazně dominantní role vyučujících nepříznivě ovlivňovala vzájemnou komunikaci a nesla s sebou i necitlivost k psychohygienickým potřebám žáků.

Hodnocení žáků v průběhu výuky českého jazyka bylo převážně slovní a často postrádalo pozitivní složku, jen částečně bylo využito jeho motivační funkce. K sebehodnocení byli žáci vedeni pouze výjimečně. V průběžné klasifikaci se projevila nevhodná převaha hodnocení znalostí učiva mluvnice na úkor ostatních složek předmětu. V hodinách tělesné výchovy bylo hodnocení žáků zpravidla příkladné, zahrnovalo motivaci i povzbuzení a bylo důsledně diferencované vzhledem k individuálním dispozicím. Klasifikace v žákovských knížkách nebyla většinou průběžná.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni měly v předmětu český jazyk a tělesná výchova rozdílnou úroveň, celkově jsou hodnoceny jako průměrné. Výrazná převaha negativ byla zjištěna v části výuky tělesné výchovy.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu německý jazyk na 1. stupni

Na 1. stupni zajišťuje vzdělávání žáků v německém jazyce jedna učitelka, jejíž odborná kvalifikace a zejména poznatky získané dalším vzděláváním se promítly kladně v hodnocené výuce.

I když je ve škole zařízena jazyková odborná učebna, vyučovací hodiny německého jazyka ve 4. a 5. ročníku probíhaly v kmenových učebnách, jejichž úprava a výzdoba nepřispěly k vytvoření podnětného učebního prostředí pro výuku cizího jazyka. Potřebné učební

pomůcky a didaktickou techniku vyučující musela přenášet, její příprava na vyučování v 5. ročníku byla ztížena. Uspořádání žakovských pracovních míst vyhovovalo komunikativním činnostem pouze v jedné z učeben.

V týdenním rozvrhu hodin 4. ročníku je zařazen předmět nevhodně vždy jako pátá vyučovací hodina. Psychohygienická kritéria splňovala výuka častým střídáním činností se změnami pracovního místa a s využitím didaktické hry.

Promyšlená organizace práce a připravená potřebná audiotechnika i další učební pomůcky (ilustrační a slovní karty, pracovní listy a výběr textů a cvičení v učebnici) se pozitivně projeví v produktivitě výuky i optimálnosti pracovního tempa. Vhodnými učebními metodami i náročností zadávaných úkolů byla dodržována zásada přiměřenosti dle jazykové vyspělosti a věku žáků, kteří tak byli nenásilně aktivizováni. Ve 4. ročníku se většině z nich dařilo překonávat komunikační ostych a dosahovat úspěchu. Při fixaci správné zvukové podoby nové slovní zásoby byl účinně, ale jen ojediněle využit sborový nácvik. Chyběla diferenciací v náročnosti úkolů s ohledem na různé schopnosti žáků. V 5. ročníku nebyly navozovány vhodné interaktivní situace vyžadující od žáků vzájemnou kooperaci k rozvíjení jejich řečových dovedností, převažovaly činnosti s písemným projevem.

V hodnocených vyučovacích hodinách převládala stimulující pracovní atmosféra, vyučující věnovala pozornost všem žákům, velmi účinně působila průběžná motivace pozitivním slovním a klasifikovaným hodnocením jejich výkonů. Z kontrolovaného vzorku žakovských knížek nebyla jednoznačně zřejmá forma prověřování výsledků učení.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu německý jazyk měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk na 2. stupni

Hospitace se uskutečnily u všech tří vyučujících uvedeného předmětu ve třídách 6., 8. a 9. ročníku v hodinách jazykového vyučování a literatury. V přípravě, pojetí i kvalitě většiny hodnocených vyučovacích hodin byly zjištěny dílčí nedostatky.

Probírané jazykové a literární učivo se shodovalo s požadavky učebních osnov.

Ve vyučování bylo zvoleno přiměřené pracovní tempo. Diferencovaný přístup k žákům s vývojovými poruchami učení spočíval jen v omezení rozsahu samostatné práce.

Prostředí kmenových učeben, v nichž probíhala hodnocená výuka, nepodporovalo její názornost. Žákům chyběla trvalá názorná opora, např. prezentováním nástěnných mluvnických přehledů k procvičovanému učivu. V jazykovém vyučování žáci pracovali samostatně pouze s pracovními listy, zčásti bez jakékoliv návaznosti. Ve výuce literatury byl vhodně zařazen poslech a četba literárních ukázek.

Pouze vyučovací hodina literatury měla činnostní charakter, promyšlenou organizaci práce a stavbu. Učební látka byla probírána v odpovídající šíři a v souvislostech. Vhodným časovým rozvržením logicky navazujících činností se vyučující dařilo sdělený vzdělávací cíl a stanovený program splnit, provést také závěrečné shrnutí společně se žáky. Výuka byla řízena účelně jasnými pokyny, důsledně bylo ověřováno jejich porozumění, vhodně byla kombinována samostatná a schopnostem žáků přizpůsobená práce se společně řešenými úkoly. Ojediněle byly kladeny i problémové otázky, které se vztahovaly ke čtenému textu. Formou řízeného rozhovoru byl cíleně udržován zájem a aktivita žáků, úspěšně rozvíjena jejich tvořivost a řečové dovednosti, efektivně byly využity jejich čtenářské zkušenosti a mezipředmětové vazby. V jazykovém vyučování způsobovaly jednotvárné formy práce pasivitu většiny žáků, která v 9. ročníku přerůstala v narušování výuky. Do pouze frontálního způsobu opakování pravopisných, tvaroslovných a skladebních jevů, kontroly správnosti

domácího úkolu, hodnocení a rozboru testu se zapojovali žáci 8. a 9. ročníku ve velmi malé míře, zpětnovazebním informacím nevěnovali pozornost. Nebyli také důsledně vedeni k jazykově správnému vyjadřování. Efektivita hodnoceného jazykového vyučování byla nízká, nepřispívala ke zdokonalování cílových jazykových kompetencí žáků. V některých jejich písemných záznamech v sešitech s velmi špatnou grafickou úpravou a mnoha chybami se projevila nedůslednost a někdy i chybějící kontrola ze strany vyučujících. Slohové práce napsané žáky osmých tříd v měsíci lednu nebyly do doby konání inspekce opraveny, žáci nezískali zpětnou informaci o míře své úspěšnosti.

Rozdílný byl i přístup vyučujících k motivaci a hodnocení žáků. Průběžné slovní a klasifikované hodnocení pozitivně ovlivňovalo jejich zájem i schopnost uplatnit poznatky hlavně ve výuce literatury. Klasifikace zaznamenaná v žákovských knížkách však většinou dokladuje převažující písemné prověřování výsledků jazykového vyučování.

Ve školním roce 2004/2005 nebyl zájem žáků o předmět podpořen organizováním školního kola olympiády v českém jazyce.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu český jazyk měly průměrnou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Pro hodnocení a srovnání kvality výsledků učení žáků ve školním roce 2004/2005 má vedení školy již připraveny pro 5., 7. a 9. ročník komerční testy. Z vlastních evaluačních nástrojů jsou v předmětech český jazyk a matematika zadávány příslušnými učiteli dvakrát ve školním roce tzv. ředitelské prověrky. Jejich výsledky však nejsou systematicky analyzovány a neslouží tak jako významný zdroj informací o kvalitě výuky.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání v hodnocených vyučovacích předmětech měly průměrnou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Vzdělávání žáků s vývojovými poruchami učení (VPU)

Ve školním roce 2004/2005 je v evidenci školy devatenáct žáků s vývojovými poruchami učení zařazených v běžných třídách (1. stupeň sedm žáků, 2. stupeň dvanáct žáků). Ve čtyřech případech se jedná o lehčí poruchy učení (zdravotní znevýhodnění). U všech žáků byl odborný posudek zpracován příslušnou pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP). Nejčastěji byla stanovena kombinace dys poruch (dyslexie, dysgrafie a dysortografie).

Podmínky odborné kvalifikace k přímé pedagogické činnosti v základní škole splňují na obou stupních všichni vyučující. Pro vedení reedukační péče byla vhodně využita odborná kvalifikace dvou učitelů, kteří absolvovali studium speciální pedagogiky. V rámci dalšího vzdělávání se v posledních třech letech nikdo z učitelů nezúčastnil vzdělávacích akcí k dané problematice. Zvyšování odborných znalostí je součástí samostudia učitelů. Metodické sdružení tuto oblast do své činnosti cíleně nezačlenilo.

Vybavení části učeben neodpovídalo potřebám žáků s VPU, chyběla např. prezentace nástěnných přehledů učiva a tabule písma, které by žákům poskytovaly vhodnou vizuální oporu. Celkové vybavení školy speciálními učebními pomůckami, učebnicemi a texty je omezené. Při zhotovování výukových a reedukačních materiálů je uplatňována i vlastní

tvořivost vyučujících, k procvičování jazykových jevů používali různá kopírovaná cvičení ze speciálních textů. Výukové programy určené pro reedukaci nemá škola k dispozici. Možnost navýšení finančních prostředků pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebyla využita.

Integrovaným žákům vyučující nevypracovali individuální vzdělávací plán a nevymezili tak např. obsah a rozsah individuální speciálně pedagogické péče nebo nestanovili způsob hodnocení a potřebné učební pomůcky a učebnice. Podkladem pro vyučující jsou pouze závěry odborných vyšetření v PPP, z nichž některé již nemají aktuální platnost.

Kvalitu vzdělávání a poskytované speciální péče posuzovala inspekce na základě kontroly vybraných žákovských sešitů a hospitací v předmětu český jazyk i v reedukaci v době mimo vyučování (2 skupiny).

V průběhu sledované výuky (jazykové vyučování) všichni učitelé uplatňovali k žákům s VPU diferencovaný přístup (preferování doplňovacích a krácení písemných cvičení). Jen částečně však byla těmto žákům věnována zvýšená pozornost při jejich samostatné činnosti a ojediněle zařazena efektivní individuální práce a připomenuta aplikace příslušného gramatického pravidla k samostatně prováděným pravopisným cvičením. Učitelé nevedli žáky k práci s pravopisnými přehledy, které by podpořily proces vybavování. Někteří opomíjeli motivační funkci jejich průběžného hodnocení. Kontrolou žákovských sešitů bylo zjištěno, že většina vyučujících diferencuje rozsah písemných prací, při jejich opravách postupuje v souladu s doporučenými postupy, žáky při klasifikaci zohledňuje. Ojediněle byla zaznamenána nevhodná převaha písemného prověřování žáků s VPU. Rozdílné přístupy vyučujících k problematice výuky těchto žáků svědčí o nedostatečné koordinaci jejich práce.

Reedukace probíhá v době před vyučováním v rozsahu 30 minut samostatně pro žáky 1. a 2. stupně. V jejím průběhu byla vytvořena klidná a příjemná atmosféra. Vyučující respektovali střídání činností v kratších intervalech a vhodně zaměřených na uvolnění ruky, k rozvoji verbální komunikace a poznávacích funkcí (zraková a sluchová percepce, koncentrace pozornosti, čtení s porozuměním, rozlišování inverzních obrazců). Převážně společná cvičení však vždy nevycházela z konkrétní pedagogické diagnózy jednotlivých žáků. Nebylo sledováno, aby terapie plně odpovídala jejich individuálním potřebám. Pozornost žáků udržovali vyučující jejich průběžným slovním hodnocením, povzbuzováním a oceňováním snahy. Účinnost reedukace u jednotlivých žáků není vyhodnocována systematicky.

Vzhledem k tomu, že škola nevypracovává individuální vzdělávací plány pro žáky s VPU, je spolupráce s PPP zaměřena pouze na včasnost diagnostikování těchto případných poruch.

Vzdělávání žáků s vývojovými poruchami učení je hodnoceno jako průměrné.

Vyhodnocení dotazníků ČŠI „Jaké je to být žákem této školy?“

V rámci inspekce byly administrovány rodičům žáků 1. stupně školy, přítomných ve vyučování, inspekční dotazníky zjišťující jejich názory na školu. Inspekce obdržela zpět celkem 119 vyplněných dotazníků, z toho :

třída	I. A	I. B	II.	III.	IV.	V. A	V. B
počet	17	10	18	23	19	12	20

Z vyhodnocení dotazníků vyplynulo, že rodiče žáků prvních tříd jsou zcela spokojeni se vzdělávacím programem školy, rodiče žáků druhých a vyšších tříd jsou spíše spokojeni. Obdobné je jejich vyjádření ke skladbě mimovyučovacích aktivit a nabídce mimoškolní zájmové činnosti.

Více než polovina oslovených rodičů je přesvědčena o tom, že se učitelé zajímají o problémy jejich dítěte a že rodina je dostatečně informována o jeho výsledcích. Myslí si, že nejméně jeden učitel školy jejich dítě dobře zná. Nadpoloviční většina dotázaných rodičů vnímá školní řád a v něm obsažená pravidla jako potřebné a jasně stanovené. Většina rodičů vyjádřila také názor, že jejich děti jsou hodnoceny spravedlivě.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina ZŠ Brodek u Přerova ze dne 8. prosince 2003
2. Rozhodnutí Školského úřadu Přerov o změně v zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 3830/99, ze dne 10. srpna 1999
3. Podkladová inspekční dokumentace a dotazník pro ředitele před inspekcí ze dne 11. dubna 2005
4. Inspekční zpráva, čj. 134 54/01-05058, Protokol, čj. 134 55/01-05051
5. Doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání pedagogických pracovníků školy ve školním roce 2004/2005
6. Osvědčení získaná absolvováním akcí v dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
7. Učební plán Základní školy Brodek u Přerova - 2004/2005
8. Rozvrh hodin na školní rok 2004/2005
9. Školní řád, nedatován, projednán pedagogickou radou dne 18. ledna 2005
10. Klasifikační řád ze dne 25. ledna 2005
11. Třídní knihy školního roku 2004/2005
12. Záznamy o práci ve volitelných předmětech konverzace v anglickém jazyce v VII. A, B třídě a základy administrativy v VIII. A třídě
13. Koncepce rozvoje ZŠ v Brodku u Přerova, nedatována
14. Plán práce - školní rok 2004/2005 ze dne 10. srpna 2004
15. Týdenní plány práce od 6. září 2004 do 22. dubna 2005
16. Plán hospitační činnosti - analýza - školní rok 2004/2005
17. Měsíční plány hospitací a jejich hodnocení - školní rok 2004/2005
18. Záznamy z hospitací vedení školy ve školním roce 2004/2005
19. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro školní rok 2004/2005 ze dne 20. září 2004 a 3. ledna 2005
20. Plán studijního volna na školní roky 2004/2005 a 2005/2006
21. Kritéria přidělování osobního ohodnocení a odměn za vykonanou práci
22. Seznam zájmových útvarů ve školním roce 2004/2005
23. Dotazník ČŠI pro rodiče „Jaké je to být žákem této školy?“ – zadán ve všech třídách 1. – 5. ročníku
24. Seznam integrovaných žáků ve školním roce 2004/2005
25. Odborné posudky individuálně integrovaných žáků ve školním roce 2004/2005

26. Záznamy o práci v reedukaci ve školním roce 2004/2005 (2 skupiny)
27. Náprava vývojových poruch učení - plány práce 1. a 2. stupeň
28. Zápisy z jednání metodického sdružení ve školním roce 2004/2005
29. Plán metodického sdružení pro 1. - 5. ročník, školní rok 2004/2005
30. Tematické plány hodnocených předmětů na školní rok 2004/2005
31. Namátkový výběr písemností, žákovských sešitů, pracovních sešitů, žákovských knížek a deníčků v hospitovaných třídách
32. Seznam výukových programů instalovaných v počítačové učebně
33. Přehled sbírky - operativní evidence - 1. stupeň, nedatováno
34. Kniha materiálových zásob 1. - 5. ročník, nedatováno

ZÁVĚR

Stoprocentní odborná kvalifikace pedagogických pracovníků pro jednotlivé stupně základní školy a jejich stabilizace vytvářejí základní předpoklad pro příznivé personální podmínky vzdělávání žáků. Hodnocené oblasti práce školy, v nichž byly ČŠI zjištěny nedostatky, negativně ovlivnila především nedostačující spolupráce učitelů, a to na 1. i 2. stupni, a neúčinnost zavedeného kontrolního systému, který dosud neplní potřebnou regulativní funkci.

V materiálně-technickém zabezpečení vzdělávání žáků nedošlo ve škole od poslední inspekce k výrazným změnám, ve vztahu k hodnoceným předmětům má celkově průměrnou úroveň. Fond převážně starších učebních pomůcek umožňuje plnit vzdělávací cíle, nebyl však průběžně a systematicky v potřebné míře obnovován. Pro výuku předmětu tělesná výchova nejsou stávající podmínky vhodné.

Vzdělávání žáků 1. – 9. ročníku probíhá podle platných učebních dokumentů. Učební plán je dodržen, v plnění učebních osnov hodnocených předmětů nebyly zjištěny nedostatky. Individuální vzdělávací plány pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nejsou ve škole zpracovány. ČŠI zaznamenala neuspokojivý stav v úplnosti a průkaznosti záznamů v třídních knihách, dále formálnost a nepřesnost v rozvržení a kontinuitě plánovaného učiva předmětu český jazyk na 1. i 2. stupni a nesystematickou práci některých učitelů. Pozitivní z hlediska rozvoje osobnosti žáků je jejich vysoká účast v zájmové činnosti organizované školou.

Úroveň hodnocených vyučovacích hodin v předmětech český jazyk, německý jazyk a tělesná výchova na 1. stupni byla rozdílná. Část výuky byla podpořena vhodnou motivací a aktualizací učební látky, účinně rozvíjela žákovské kompetence. Někdy však zvolené struktury vyučovacích hodin, formy prezentace učiva, minimální zajištění názorné podpory procvičovaného učiva i podcenění motivační funkce hodnocení výkonu žáků nevedly k jejich aktivní účasti ve výuce a osobnostnímu rozvoji. Kvalita vzdělávání žáků v předmětu český jazyk na 2. stupni byla zčásti poznamenána nepromyšlenou přípravou vyučujících, což se projevilo především nejasně stanovenými cíli výuky. V nedostačující míře byly voleny aktivizující učební metody vedoucí žáky k větší samostatnosti, k udržení jejich zájmu a k dosažení úspěchu. Činnostním pojetím a důrazem na rozvoj řečové způsobilosti žáků se vyznačovala pouze výuka literatury.

Při vzdělávání žáků s vývojovými poruchami učení uplatňovala většina vyučujících diferencovaný přístup, rezervy byly zjištěny v účinnosti forem práce a koordinaci přístupu k těmto žákům. Převážně pozitivně je hodnocena reedukační péče.

Hodnotící stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrná)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Zonna Němcová	Zonna Němcová v. r.
Člen týmu	Mgr. Jiří Filip	Jiří Filip v. r.
Člen týmu	Mgr. Vojtěch Chromeček	Chromeček v. r.
Členka týmu	Jana Mazáková	Jana Mazáková v. r.
Členka týmu	Zdeňka Turková	Zdeňka Turková v. r.
Členka týmu	Mgr. Alena Wiesnerová	Alena Wiesnerová v. r.

V Šumperku dne 5. května 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Lautnerova 1, 787 01 Šumperk. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 17. května 2005

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Jana Svobodníková, ředitelka školy

J. Svobodníková v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Brodek u Přerova Masarykovo nám. 13 751 03 Brodek u Přerova	2005-05-31	m5-1115/05-05051
Rada školy: Dagmar Musilová Sídliště Svobody 487 751 03 Brodek u Přerova	2005-05-31	m5-1116/05-05051

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
---	---	Připomínky nebyly podány.